

Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Сергій ХОЛОД

01 березня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок організації науково-дослідної роботи та
проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня
доктора філософії у

Вищому навчальному закладі
«Університет імені Альфреда Нобеля»

ПП-551-071

Редакція 3

м. Дніпро

2023 р.

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код ПП-551-071	Стор. 2
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»		Редакція 3

ЗМІСТ

1	Призначення і сфера використання	3
2	Нормативні посилання	3
3	Визначення та скорочення	4
4	Загальні положення	4
5	Порядок проведення педагогічного експерименту	6
6	Прикінцеві положення	8

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 3
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

1. Призначення і сфера використання

1.1. Це Положення вводиться для встановлення основних вимог до організації та проведення педагогічного експерименту здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», які навчаються за освітньо-науковою програмою 015 Професійна освіта у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля». При його розробці були враховані особливості організації управління процесом, що склалися в Університеті, й вимоги державних стандартів якості щодо управління процесами на основі системного підходу.

1.2. Цим Положенням керуються в своїй діяльності професорсько-викладацький склад, наукові керівники аспірантів, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

1.3. Положення не є конфіденційним документом в межах Університету.

2. Нормативні посилання

Дане Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Університету імені Альфреда Нобеля, а саме:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341;
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти і затверджених наказом МОН України № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.16.2016 р;
- Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (Наказ МОН України № 994 від 11.07.2017 р.);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 р. № 579;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266;

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 4
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

– Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (ад'юнктурі) і докторантурі вищих навчальних закладів (наукових установ)» від 23.03.2016 р.;

– Положення про експериментальну діяльність (експеримент) у Національній академії педагогічних наук України (затверджено Постановою Президії НАПН України 20 грудня 2012 р., протокол № 1-7/14-404) Постанова Кабінету Міністрів України

– Положення про «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12 січня 2022 р. (із змінами).

3. Визначення та скорочення

Університет – Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля».

НПП – науково-педагогічні працівники.

ЗВО – заклад вищої освіти.

Здобувачі – здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

ОНП – освітньо-наукова програма

4. Загальні положення

4.1. Науково-дослідна робота аспірантів є обов'язковою складовою частиною підготовки висококваліфікованих фахівців (докторів філософії), здатних самостійно вести науковий пошук, творчо розв'язувати конкретні професійні, наукові завдання. Є одним з найважливіших засобів підвищення якості підготовки науково-педагогічних кадрів в аспірантурі, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності досягнення науково-технічного прогресу і, отже, швидко адаптуватися до сучасних умов.

4.2. Обсяг науково-дослідної роботи визначено індивідуальним планом здобувача. Програми наукових досліджень аспірантів встановлюють вимоги до результатів і змісту науково-дослідницької діяльності аспіранта і процесу підготовки науково-кваліфікаційної роботи (дисертації) на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

4.3. Науково-дослідна робота аспірантів включає проведення фундаментальних та/ або прикладних наукових досліджень у ЗВО та/або науковій установі, аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 5
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ППІ-551-071	Редакція 3

вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження; підготовку до публічного захисту дисертаційного дослідження, тематика якого визначається випусковою кафедрою та затверджується Вченою радою Університету.

4.4. Аспірант здійснює підготовку та видання публікацій за темою дисертації.

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12 січня 2022 р. наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1 – Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого – третього квартилів (Q1 – Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 6
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Статті, опубліковані після набрання чинності «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12 січня 2022 р., зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесenu до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.

4.5. Науково-дослідна робота, яку здійснюють особи з обмеженими можливостями здоров'я та інваліди, проводиться з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку, індивідуальних можливостей і стану здоров'я.

4.6. Керівництво науково-дослідною роботою здійснює науковий керівник аспіранта, який затверджується Вченою радою Університету.

4.7. Індивідуальний план наукової роботи аспіранта погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується Вченою радою Університету упродовж двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури Університету. Індивідуальний план наукової роботи аспіранта є обов'язковим до виконання здобувачем і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи аспіранта без поважних причин, передбачених чинним законодавством України, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта.

5. Порядок проведення педагогічного експерименту

5.1. Педагогічний експеримент є певним комплексом методів дослідження, який забезпечує науково-об'єктивну та доказову перевірку правильності обґрунтованої на початку дослідження гіпотези. Він дозволяє глибше, ніж інші методи, перевірити ефективність тих чи інших нововведень у навчанні та вихованні, порівняти значення різних факторів у структурі педагогічного процесу й обрати найкращі (оптимальні) їх поєднання для відповідної ситуації, виявити належні умови реалізації певних педагогічних завдань. Експеримент дає можливість відкрити усталені, повторювані, істотні зв'язки між явищами, тобто вивчати закономірності, характерні для педагогічного процесу.

5.2. Планування і проведення експерименту передбачає такі етапи:

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 7
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

- визначення цілей і завдань експерименту, обґрунтування його доцільності;
- формулювання наукової гіпотези;
- вибір типу експерименту;
- вибір місця проведення та контингенту респондентів (студенти, викладачі), загальних умов проведення експерименту;
- оцінку і відбір зрівнюваних даних, їх показників в методиці збору цих даних;
- складання загальної програми експерименту, програм ведення занять в експериментальних і контрольних групах, а також програми спостережень;
- вхідний контроль груп і/або осіб, що беруть участь в експерименті;
- проведення експерименту;
- підведення підсумків експерименту.

5.3. Основна мета експерименту – перевірка теоретичних положень, підтвердження або відхилення гіпотези, покладеної в її основу. Цілями педагогічного експерименту можуть бути: розробка та апробування певних нововведень (система, технологія, методика тощо); виявлення організаційно-педагогічних, організаційно-методичних, психолого-педагогічних, педагогічних умов досягнення нової якості освіти.

5.4. Програма педагогічного експерименту – документ, що відображає сутність і логіку проведення педагогічного експерименту. Вона передбачає: визначення мети та завдань експерименту, місця, терміну проведення експерименту; характеристику вибірки та задіяних в експерименті груп; опис використовуваних для проведення експерименту матеріалів; опис методики проведення експерименту; опис додаткових змінних, що впливають на результати експерименту; опис методики фіксування, обробки та інтерпретації результатів експериментального дослідження. Для одержання достовірної інформації важливим є виділення з об'єкту дослідження (тієї сукупності, яка буде підлягати вивченню).

Програма педагогічного експерименту за темою дисертації розробляється аспірантом і затверджується науковим керівником та завідувачем випускової кафедри.

5.5. Підсумки проведення експерименту обговорюються на засіданні випускової кафедри. Враховуються таке: співвіднесення висновків і результатів із гіпотезою дослідження; опис результатів реалізації експериментальної системи заходів (прикінцевий стан рівня знань, умінь, навичок, рівня вихованості тощо); характеристика умов, за яких експеримент дав позитивні результати (навчально-матеріальні, гігієнічні, морально-психологічні); опис особливостей суб'єктів експериментальної взаємодії (учителів, вихователів, студентів тощо); аналіз даних про витрати часу,

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 8
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

зусиль і засобів; рекомендації та застереження щодо меж використання запропонованої й опрацьованої в процесі експерименту системи заходів; практичні пропозиції про впровадження в

5.6. Науковий керівник аспіранта зобов'язаний здійснювати контроль за ходом науково-педагогічних досліджень і експерименту, своєчасно виявляти труднощі в організації роботи і вживати заходів щодо їх усунення.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення ухвалюється Вченою радою Університету та затверджується наказом ректора Університету.

6.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють відділ аспірантури та докторантури, гарант ОНП.

6.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою Університету та затверджуються наказом ректора Університету.

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код ПП-551-071	Стор. 9
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»		Редакція 3

Додаток 1

_____ (назва закладу вищої освіти)

Кафедра _____

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ
на тему:

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Здобувач ___ року навчання _____ форми

Завідувач кафедри _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

« ___ » _____ 20__ р. _____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Науковий керівник:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (вчене звання, посада)

« ___ » _____ 20__ р. _____ (підпис)

(місто, рік)

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 10
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-071	Редакція 3

Додаток 2

Завідувачу кафедри інноваційних технологій з
педагогіки, психології та соціальної роботи
ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»,

(ПІБ, посада)

Виконавця педагогічного експерименту

(ПІБ, посада)

Заява

Прошу прийняти до розгляду первинну документацію з виконання педагогічного експерименту за темою: _____

Дата

Підпис

Додаток: розширена анотація наукової роботи

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код ППІ-551-071	Стор. 11
ПОЛОЖЕННЯ про порядок організації науково-дослідної роботи та проведення педагогічного експерименту здобувачами ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»		Редакція 3

Додаток 3

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової та міжнародної діяльності
ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

(ПІБ, посада)

«__» _____ 20__ р.

АКТ

Перевірки первинної документації педагогічного експерименту

на тему _____

(ПІБ)

Комісія у складі:

Голова комісії – з ПІБ.

Члени комісії: ПІБ.

Секретар комісії – ПІБ,

діючи на підставі наказу №__ від «__» _____ 20__ р. і Положення про проведення педагогічного експерименту, затвердженого наказом №__ від «__» _____ 20__ р., в результаті проведеної перевірки встановила, що фактичні матеріали, наведені в результатах педагогічного експерименту, повністю відповідають наданій первинній документації, педагогічний експеримент виконано з використанням сучасних методів дослідження, обсяг первинного матеріалу обґрунтований, статистична обробка отриманого матеріалу достатня.

Голова комісії

(підпис)

(ПІБ)

Члени комісії:

(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

Секретар комісії

(підпис)

(ПІБ)